

รายงานโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยแม่โจ้

วันที่ 19 กรกฎาคม 2561 เวลา 08.30 – 14.00 น.

ณ แอท นารา เชียงใหม่ ซิตี้ จังเกิล รีสอร์ท จังหวัดเชียงใหม่

.....

ตามที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดให้หน่วยงานระดับคณะ/สำนัก/กอง/ศูนย์/โครงการและหน่วยงานวิสาขา จัดทำระบบควบคุมภายในและแผนบริหารความเสี่ยง เพื่อตอบสนองต่อข้อกำหนดตามเกณฑ์เงื่อนไขของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และการประกันคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน ต่อมหาวิทยาลัย ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำระบบควบคุมภายในและแผนบริหารความเสี่ยงของสำนักงานอธิการบดี เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล จึงจัดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยงเพื่อให้ผู้รับผิดชอบของทุกหน่วยงานภายในสำนักงานอธิการบดี ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ ปัญหา อุปสรรค พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพผู้รับผิดชอบหน้าที่ดังกล่าว รวมทั้งสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยง

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้และแนวปฏิบัติจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. เพื่อให้ผู้เข้าโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด และผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

กลุ่มประชากรเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ

จำนวนทั้งสิ้น 28 คน ประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบการจัดทำควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยงสำนักงานอธิการบดี จำนวน 28 คน

รูปแบบกิจกรรม

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) โดยการ

1. ให้ความรู้ความเข้าใจ โดยสำนักงานคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

2. พุดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปัญหา และอุปสรรคจากการดำเนินงาน โดยดูจากเอกสารประกอบของแต่ละหน่วยงาน โดยผู้เข้าร่วมโครงการทุกท่าน
3. นำประสบการณ์จากการทำงานมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยผู้เข้าร่วมโครงการทุกท่าน
4. จัดบันทึกความรู้ โดยสำนักงานคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
5. ส่งความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปยังทุกหน่วยงานของสำนักงานอธิการบดี โดยสำนักงานคุณภาพฯ

ผลการจัดกิจกรรม

ในวันทำกิจกรรม (19 กรกฎาคม 2561) มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้นจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 89.29 ของกลุ่มประชากรเป้าหมาย มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด มีผลการประเมินบรรลุเป้าหมายทั้ง 4 วัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของโครงการ	เป้าหมาย	ผลการประเมิน	บรรลุเป้าหมาย
1. เพื่อให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานความเสี่ยง ควบคุมภายใน	ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป)	ค่าเฉลี่ย 4.43	√
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้และแนวปฏิบัติจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	ได้รับความรู้และแนวปฏิบัติในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป)	ค่าเฉลี่ย 4.52	√
3. เพื่อให้ผู้เข้าโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด และผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย	สามารถนำแนวทางหรือความรู้ที่ได้มาใช้ในการดำเนินงานได้ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป)	ค่าเฉลี่ย 4.62	√
4. ความพึงพอใจต่อภาพรวมของการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	ความพึงพอใจในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป)	ค่าเฉลี่ย 4.57	√

ข้อเสนอแนะ

1. เห็นควรให้มีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่เพราะได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมอย่างเต็มที่
- ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- การควบคุมภายใน

จากการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหลักของสำนักงานอธิการบดี (สำนักงานคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา) และผู้สอบทานการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัย (สำนักงานตรวจสอบภายใน) พบปัญหาจากการจัดวางการควบคุมภายในของหน่วยงานระดับกอง/สำนัก/ศูนย์ ของสำนักงานอธิการบดี ดังนี้

1. ความเสี่ยง กิจกรรม ตัวชี้วัด ไม่สอดคล้องกัน
 2. กิจกรรมไม่สอดคล้องกับภารกิจและไม่เป็นรูปธรรม เช่น การกำชับเจ้าหน้าที่ การติดตามตรวจสอบ
 3. มีการกำหนดกิจกรรมลดความเสี่ยงที่ต้องพึ่งพาหน่วยงานอื่น
 4. มีการปรับปรุงกิจกรรมควบคุมระหว่างปี โดยไม่ได้ปรับแผนเป็นลายลักษณ์อักษร
 5. มีการปรับปรุงกิจกรรมในรอบ 6 แต่ไม่ได้รายงานให้ครบทุกกิจกรรมในรอบ 12 เดือน
 6. การรายงานและประเมินผลไม่ครบถ้วนทุกงาน/กิจกรรม ที่ได้กำหนดไว้ในแผน
 7. มีการระบุรายละเอียดไม่ถูกต้องในช่องการควบคุมที่มีอยู่ การปรับปรุงการควบคุม กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จและผู้รับผิดชอบ
 8. การระบุรายละเอียดไม่ครบถ้วนในช่องตารางที่กำหนด
 9. มีความเสี่ยงคงเหลือ ไม่ได้มีการปรับปรุงกิจกรรมควบคุม ไม่ได้กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ และผู้รับผิดชอบ
 10. มีการกำหนดระยะเวลาไม่สอดคล้องกับระยะเวลาดำเนินการจริง
 11. กิจกรรมแล้วเสร็จกำหนดเกินปีงบประมาณ
- ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนด 7 ขั้นตอน ได้แก่

ผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบเข้าใจวิธีการในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการตรวจพบในแต่ละขั้นตอนการทำงาน และได้แนวทางในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ปัญหาผู้ที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานไม่เข้าใจ ไม่อยากทำ ไม่เห็นความสำคัญของการควบคุมภายใน โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ

1.1 เชิญบุคลากรของสำนักงานคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา หรือสำนักงานตรวจสอบภายในไปให้ความรู้แก่บุคลากรในหน่วยงาน

1.2 ผู้อำนวยการกอง/สำนัก/ศูนย์ เป็นผู้กำหนดกิจกรรมที่จะควบคุมภายในของหน่วยงานในแต่ละปี และมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบในการะงานดังกล่าวจัดวางการควบคุมภายในเรื่องดังกล่าวตามแบบฟอร์มที่มหาวิทยาลัยกำหนด

1.3 สำนักงานคุณภาพฯจะนำปัญหาดังกล่าวเข้าพิจารณาในที่ประชุมสำนักงานอธิการบดีในรอบ 12 เดือน เพื่อให้มีมติให้ผู้ว่าการกอง/สำนัก/ศูนย์ เป็นผู้กำหนดกิจกรรมที่จะทำการควบคุมภายในในปีถัดไป

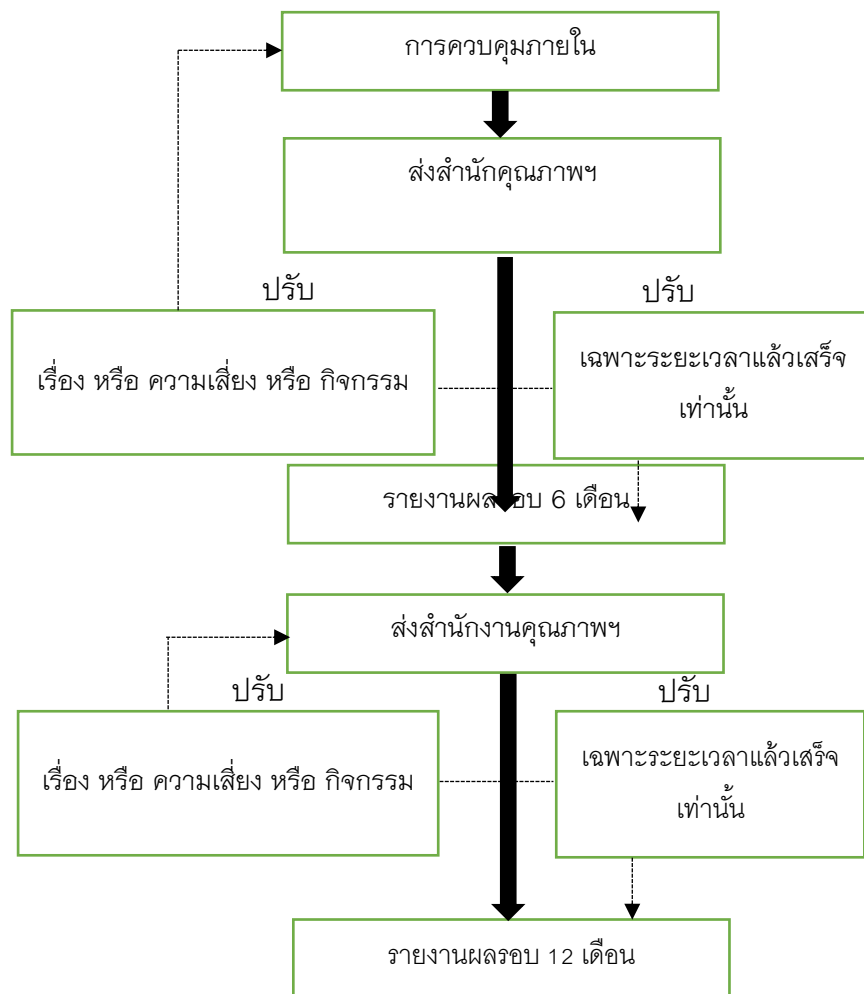
1.4 หากขั้นตอนการปฏิบัติงานใดที่พบปัญหา/ข้อผิดพลาดที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ซึ่งนอกเหนือจากบทบาทและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน ผู้ปฏิบัติงานควรแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ เนื่องจากปัจจัยภายนอกดังกล่าวหน่วยงานไม่สามารถควบคุมโอกาสเกิดได้ แต่สามารถลดผลกระทบได้

1.5 หากหน่วยงานใดไม่ดำเนินการควบคุมภายใน เนื่องจาก ให้เหตุผลว่าหน่วยงานไม่มีปัญหาหรือข้อผิดพลาดในขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงาน ให้ทำหนังสือแจ้งและแนบหลักฐานในการประเมินว่าไม่มีปัญหาหรือข้อผิดพลาดจากการทำงานจริง มายังสำนักงานอธิการบดี

2. ปัญหาบางหน่วยงานมีการปรับเปลี่ยนหรือยกเลิกกิจกรรม ที่จัดทำการควบคุมภายในไว้ต้นปีงบประมาณ (แผนควบคุมภายใน) ทำให้งานรายงานผลไม่ตรงตามแผน ผู้เข้าร่วมโครงการได้ร่วมหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ

2.1 หากหน่วยงานใดมีการปรับเปลี่ยนหรือยกเลิกกิจกรรมการควบคุมภายใน ควรมีปรับแผนเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนที่จะมีการรายงานผลในรอบต่อไป

2.2 สำนักงานคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา จัดทำ Flow chart แสดงขั้นตอนการปรับแผนการควบคุมภายใน ปรับน้อย/ปรับมากอย่างไร เพื่อให้มีรูปแบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน แจ้งให้หน่วยงานเพื่อทราบและถือปฏิบัติตามแนวทาง ดังนี้

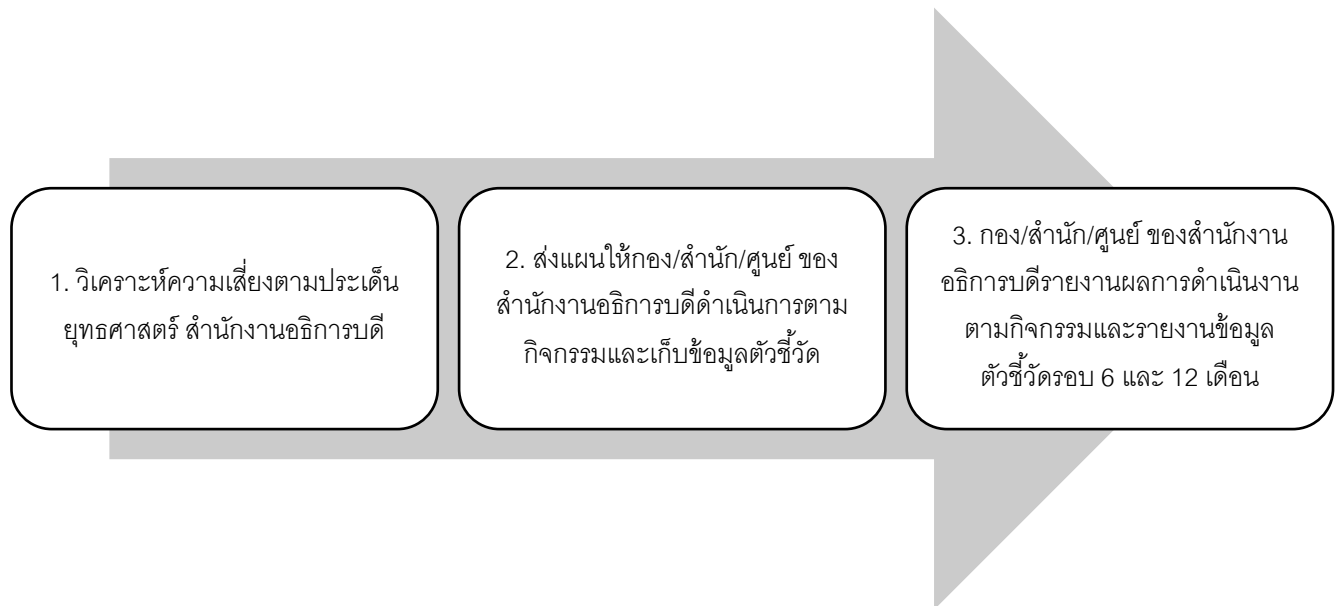
3. แบบฟอร์มการควบคุมภายใน ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขอปรับ ช่อง “วิธีการติดตามและการประเมินผล” เป็น “วิธีการประเมินผลและผู้ติดตามกิจกรรม” เพื่อให้มีความชัดเจนในการระบุข้อมูลในช่องดังกล่าว ทั้งนี้ การระบุข้อมูลในช่องดังกล่าวคำว่า “วิธีการประเมินผล” หมายถึง วิธีการประเมินผลโดยกำหนดจากวัตถุประสงค์ของกิจกรรม สำหรับคำว่า “ผู้ติดตามกิจกรรม” ให้ระบุเป็นบุคคลหรือตำแหน่งบุคคลที่จะทำหน้าที่ในการติดตามให้มีการดำเนินงานตามกิจกรรมและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

4. การกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของแต่ละกิจกรรมควบคุมภายใน ให้ระบุตามระยะเวลาที่ดำเนินการจริง แต่หากมีการเปลี่ยนแปลงระยะเวลาแล้วเสร็จ เนื่องจากเกิดอุปสรรค ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนได้ อาทิเช่น ไม่ได้รับงบประมาณ หรือ ได้รับวัสดุ/อุปกรณ์ล่าช้า หน่วยงานสามารถระบุเปลี่ยนแปลงระยะเวลาได้ในรายงานรอบ 6 และ 12 เดือน เนื่องจากการปรับเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้ กระบวนการปรับแผน ปรับน้อย/ปรับมากอย่างไร สำนักงานคุณภาพฯ จะดำเนินการทำเป็น Flow chart และจัดส่งให้หน่วยงานตามข้อ 2.2 ต่อไป

5. การระบุผู้รับผิดชอบในแบบฟอร์มการจัดวางการควบคุมภายใน ให้ระบุเป็นชื่อบุคคลหรือระบุเป็นงานที่รับผิดชอบดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนด อาทิเช่น นางสาว..... หรือ งาน.....

- การบริหารความเสี่ยง

การดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ของสำนักงานอธิการบดี มีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

จากการการดำเนินงานดังกล่าว พบปัญหา คือ ผู้รับผิดชอบ กอง/สำนัก/ศูนย์ สำนักงานอธิการบดีที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามกิจกรรมควบคุมภายในที่กำหนดไม่ให้ความสำคัญดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนด ส่งผลให้การลดความเสี่ยงในเรื่องนั้นไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ ผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเมื่อสำนักงานคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ส่งแผนที่ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมสำนักงานอธิการบดีแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการจัดวางควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน หรือผู้อำนวยการกอง/สำนัก/ศูนย์ หรือนำเข้าพิจารณาในที่ประชุมในหน่วยงาน และมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมงานนั้น ๆ ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผน ทั้งนี้ เมื่อมีการประชุมในหน่วยงาน ควรติดตามเรื่องดังกล่าวในที่ประชุม

รูปภาพกิจกรรม

